

Utbildningsdepartementet

103 33 Stockholm

Remiss av förslag till Europaparlamentets och rådets direktiv om proportionalitetsprövning före antagandet av ny reglering av yrken (KOM (2016) 822 slutlig) samt meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och regionkommittén med reformrekommendationer för reglering av professionella tjänster (KOM (2016) 820 slutlig)

Allmänna synpunkter

Saco konstaterar att Sverige tillhör de medlemsstater som har lägst andel reglerade yrken i EU. Att minska andelen reglerade yrken i andra medlemsstater skulle öka svenska yrkesutövares möjligheter att arbeta i annan medlemsstat. Det övergripande målet för kommissionen att skapa bättre förutsättningar för rörlighet inom EU av tjänster ställer sig Saco bakom.

Det finns dock goda skäl att reglera tillträdet till eller utövandet av vissa yrken. Inte minst gäller det hälso- och sjukvårdssektorn där hälsa och patientsäkerheten är central. Av samma skäl pekar medlemsförbundet Akademikerförbundet SSR i sitt svar på att yrket hälso- och sjukvårdskurator bör regleras.

Två av Sacos medlemsförbund, Sveriges arkitektförbund och Sveriges ingenjörer, har meddelat att för deras medlemmar, arkitekter respektive civilingenjörer, är det en fördel att yrkena inte är reglerade. Det ger större möjlighet för medlemmarna att erbjuda sina tjänster på den europeiska arbetsmarknaden.

Direktivförslaget om proportionalitetstest (KOM (2016) 822 slutlig)

Vilka yrken som regleras är varje medlemsstats sak att besluta om, förutsatt att principerna om icke-diskriminering och proportionalitet iakttas. Det garanterar dock inte, enligt kommissionen, en enhetlig rättslig ram i EU för att bedöma om den nationella regleringen är proportionerlig. Därför kan tillförlitligheten och jämförbarheten uppnås bättre på EU-nivå genom att införa en gemensam övervakningsmekanism som ska tillämpas av alla medlemsstater.

Kommissionen förslår reglering genom ett direktiv som innehåller en gemensam ram för proportionalitetsbedömningen. Innan medlemsstaterna inför nya eller ändrar befintliga bestämmelser för reglerade yrken så har de en skyldighet att bedöma om bestämmelserna är proportionerliga. Detta ska göras av behöriga myndigheter i medlemsstaten.

Synpunkter på direktivförslaget

Saco ansluter sig till kommissionens bedömning att direktiv är den lämpliga formen för reglering. Utöver de skäl som anges i förslaget vill Saco hänvisa till meddelandet om reformrekommendationer (KOM (2016) 820 slutlig) där det framgår att några medlemsstater, som det tycks, av bristande politisk vilja inte deltagit i den redovisning av reglerade yrken som kommissionen begärt.

Det vore välgörande om man kunde komma tillrätta med sådan reglering som främst syftar till att vara konkurrensbegränsande eller endast finns kvar av historiska skäl eller av statusskäl.

I artikel 6 förtecknar kommissionen en mycket omfattande och ambitiös lista av kriterier som ska beaktas av de behöriga myndigheterna vid proportionalitetsbedömningen. Kriterierna är säkert var för sig relevanta, men bedömningen riskerar att bli mycket arbetskrävande. Samtidigt är det viktigt att företrädare för yrket samt arbetsmarknadens parter involveras i bedömningen. Frågan är därför om ny eller fortsatt reglering av ett yrke i en medlemsstat med relativt få reglerade yrken, jämfört med andra länder, ska anses proportionerlig – ett förslag som Akademikerförbundet SSR tar upp.

Reformrekommendationer (KOM (2016) 820 slutlig)

Meddelandet har en omfattande och ambitiös genomgång av ett antal reglerade yrken i medlemsstaterna och visar hur reglering av ett yrke kan skilja mellan olika medlemsstater.

De rekommendationer som kommissionen ger medlemsstaterna om översyn av regleringarna är inte bindande.

Även om det är medlemsstaterna som själva avgör om de ska följa rekommendationerna så anser Saco att det är en värdefull genomgång som gjorts. I vissa fall kan den förhoppningsvis sätta press på några medlemsstater att göra en översyn även av befintlig reglering.

Remissvar bifogas från medlemsförbunden Akademikerförbundet SSR, Jusek, Sveriges Arkitekter, Sveriges Läkarförbund.

Sveriges akademikers centralorganisation

Lena Granqvist

Åke Zettermark